A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2025. február 13.*

„Előzetes döntéshozatal – 2002/22/EK irányelv (egyetemes szolgáltatási irányelv) – Elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások – Egyetemes szolgáltatás és felhasználói jogok – Fogyasztóvédelem – Fogyasztók és elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások között létrejött szerződések – A szolgáltatóváltás megkönnyítése – A 30. cikk (5) bekezdése – Kezdeti kötelezettségvállalási időtartam – Fogalom”

A C-612/23. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberlandesgericht Düsseldorf (düsseldorfi regionális felsőbíróság, Németország) a Bírósághoz 2023. október 6-án érkezett, 2023. szeptember 21-i határozatával terjesztett elő

a **Verbraucherzentrale Berlin eV**

és

a **Vodafone GmbH**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: M. L. Arastey Sahún tanácselnök, D. Gratsias (előadó), E. Regan, J. Passer és B. Smulders bírák,

főtanácsnok: J. Richard de la Tour,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Verbraucherzentrale Berlin eV képviseletében S. Fitzner Rechtsanwältin,

– a Vodafone GmbH képviseletében C. Rohnke Rechtsanwalt,

* Az eljárás nyelve: német.

– az Európai Bizottság képviseletében O. Gariazzo, L. Malferrari és G. Meessen, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2009. november 25-i 2009/136/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2009. L 337., 11. o.) módosított, az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló, 2002. március 7-i 2002/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (Egyetemes szolgáltatási irányelv) (HL 2002. L 108., 51. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 367. o.; a továbbiakban: egyetemes szolgáltatási irányelv) 30. cikke (5) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Verbraucherzentrale Berlin eV, egy fogyasztóvédelmi szervezet (a továbbiakban: fogyasztóvédelmi szervezet) és a Vodafone GmbH, a mobiltelefon-szolgáltatások területén is tevékenykedő távközlési szolgáltató között az e szolgáltató által a fogyasztókkal szemben folytatott kereskedelmi gyakorlat tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az egyetemes szolgáltatási irányelv

3 Az egyetemes szolgáltatási irányelv (2), (30) és (49) preambulumbekezdése kimondta:

„(2) A[z EK-]Szerződés 153. cikke szerint a[z Európai] Közösségnek hozzá kell járulnia a fogyasztók védelméhez.

[…]

(30) A szerződések a felhasználók és fogyasztók számára az információ átláthatóságának és a jogbiztonságnak a minimális szintjét biztosító fontos eszközként jelennek meg. […] Az elektronikus hálózatokkal és szolgáltatásokkal kapcsolatos fogyasztói ügyletekre ezen irányelv rendelkezései mellett alkalmazni kell a szerződésekkel kapcsolatos, meglévő közösségi fogyasztóvédelmi jogszabályokban […] foglalt követelményeket. Különösen, a fogyasztók számára biztosítani kell a minimális szintű jogbiztonságot a közvetlen telefonszolgáltatásuk szolgáltatójával fennálló szerződéses jogviszonyuk tekintetében, oly módon, hogy a szerződési feltételeket, a szolgáltatás minőségét, a szerződés, illetve a szolgáltatás megszüntetésének feltételét, a kártérítési intézkedéseket és a jogviták rendezésének módját meg kell határozni szerződéseikben. […]

[…]

(49) Ennek az irányelvnek rendelkeznie kell a fogyasztóvédelem elemeiről, beleértve az egyértelmű szerződési feltételeket és a jogvitarendezést, valamint a fogyasztók számára a díjszabások átláthatóságát. […]”

4 Ezen irányelv „Szerződések” címet viselő 20. cikke az (1) bekezdésében az alábbiak szerint rendelkezett:

„A tagállamok biztosítják, hogy a fogyasztók és az azt kérő más végfelhasználók a nyilvános hírközlő hálózathoz és/vagy a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz való csatlakozást biztosító szolgáltatásokra történő előfizetés esetén jogosultak legyenek az ilyen csatlakozást és/vagy szolgáltatásokat nyújtó vállalkozással vagy vállalkozásokkal szerződést kötni. […]”

5 Az említett irányelvnek „A szolgáltatóváltás megkönnyítése” című 30. cikkének (5) bekezdése a következőképpen rendelkezett:

„A tagállamok biztosítják, hogy a fogyasztók és az elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások közötti szerződések nem írnak elő 24 hónapot meghaladó kezdeti kötelezettségvállalási időtartamot. A tagállamok azt is biztosítják, hogy a vállalkozások felajánlják a felhasználók számára azt a lehetőséget, hogy legfeljebb 12 hónapra szóló szerződést írjanak alá.”

A 2009/136 irányelv

6 A 2009/136 irányelv (47) preambulumbekezdése értelmében:

„A versenykörnyezet nyújtotta előnyök teljes mértékű kihasználása érdekében lehetővé kell tenni, hogy a fogyasztók tájékozottan választhassanak és szolgáltatót válthassanak, amikor ez az érdekük. Alapvető annak biztosítása, hogy ennek során ne ütközzenek jogi, műszaki vagy gyakorlati akadályokba – beleértve a szerződéses feltételeket, eljárásokat, díjakat stb. Ez nem zárja ki az észszerű szerződéses minimumidőtartam előírását a fogyasztói szerződésekben. A számhordozhatóság alapvetően fontos tényező a fogyasztók választása és a versenyképes elektronikus hírközlési piacokon a hatékony verseny megkönnyítése érdekében, és azt minimális határidőn belül kell megvalósítani, úgy, hogy a hívószám aktiválása egy munkanapon belül megtörténjen, és a felhasználó ne tapasztaljon egy munkanapnál hosszabb szolgáltatáskiesést. Az illetékes nemzeti hatóságok előírhatják a számhordozás globális folyamatát, figyelembe véve a szerződésekkel kapcsolatos nemzeti rendelkezéseket és a technológiai fejlesztéseket. Mindazonáltal a tapasztalat néhány tagállamban azt mutatja, hogy előfordulhat, hogy a fogyasztókat hozzájárulásuk nélkül szolgáltatóváltásra kényszerítik. Míg e kérdéssel elsősorban a bűnüldöző hatóságoknak kellene foglalkozniuk, a tagállamok számára biztosítani kell a jogot, hogy a szolgáltatóváltás tekintetében arányos minimális intézkedéseket – ideértve megfelelő szankciók kikényszerítését – írhassanak elő, ezáltal a lehető legkisebbre csökkentve a kockázatokat, és biztosítva a fogyasztók védelmét az átállási folyamat során, de megtartva az eljárás előnyeit a fogyasztó számára.”

Az (EU) 2018/1972 irányelv

7 Az egyetemes szolgáltatási irányelvet hatályon kívül helyezte az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex létrehozásáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/1972 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2018. L 321., 36. o.; helyesbítések: HL 2019. L 334., 164. o.; HL 2020. L 191., 7. o.).

Az utóbbi irányelv XIII. mellékletében található megfelelési táblázat szerint az egyetemes szolgáltatási irányelv 30. cikkének (5) bekezdése a 2018/1972 irányelv 105. cikke (1) bekezdésének felel meg. „A szerződések időtartama és megszüntetése” című, fent említett 105. cikk szövege a következő:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a szerződés megszüntetésére vonatkozó feltételek és eljárások ne tartsák vissza a fogyasztókat a szolgáltatóváltástól, és hogy a fogyasztók és a számfüggetlen személyközi hírközlési szolgáltatásoktól és a gépek közötti szolgáltatások nyújtására használt átviteli szolgáltatásoktól eltérő, nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtói közötti szerződések kötelező időtartama ne haladja meg a 24 hónapot. A tagállamok elfogadhatnak vagy fenntarthatnak olyan rendelkezéseket, amelyek értelmében a szerződések kötelező maximális időtartama ennél rövidebb is lehet.

[…]

(3) Amennyiben egy szerződés vagy valamely nemzeti jogszabály a számfüggetlen személyközi hírközlési szolgáltatásoktól és a gépek közötti szolgáltatások nyújtására használt átviteli szolgáltatásoktól eltérő elektronikus hírközlési szolgáltatásokra vonatkozó, meghatározott időre szóló szerződések automatikus meghosszabbításáról rendelkezik, a tagállamok biztosítják, hogy ezen meghosszabbítás után a végfelhasználók a tagállam által meghatározottak szerint legfeljebb egyhónapos felmondási idővel bármikor díjmentesen megszüntethessék a szerződést, kivéve a felmondási időszak alatt igénybe vett szolgáltatásnyújtás díjait. A szerződés automatikus meghosszabbítása előtt a szolgáltatóknak egyértelműen és időben, tartós adathordozón tájékoztatniuk kell a végfelhasználókat a szerződés kötelező időtartamának lejártáról és a szerződés megszüntetésének lehetséges módjairól. A szolgáltató továbbá ezzel egyidejűleg köteles tájékoztatni a végfelhasználókat a szolgáltatásai tekintetében legkedvezőbb díjszabásról. A szolgáltatóknak legalább évente tájékoztatniuk kell a végfelhasználókat a legkedvezőbb díjszabásról.

[…]”

8 Ezen irányelv 124., illetve 125. cikkének megfelelően a tagállamok jogrendjébe való átültetésének határideje 2020. december 21-én járt le, az egyetemes szolgáltatási irányelv pedig ugyanezen időponttól hatályát vesztette.

A német jog

9 A 2004. június 22-i Telekommunikationsgesetz (távközlési törvény) (BGBI. 2004 I, 1190. o.) alapeljárásra alkalmazandó változatának (a továbbiakban: TKG) 43b. §-a szerint:

„A fogyasztó és a nyilvánosan elérhető távközlési szolgáltatások szolgáltatója közötti szerződés kezdeti kötelezettségvállalási időtartama nem haladhatja meg a 24 hónapot. […]”

10 A Bürgerliches Gesetzbuch (polgári törvénykönyv, a továbbiakban: BGB) 307. §-a a következőket írja elő:

„(1) Az általános szerződési feltételekben foglalt rendelkezések érvénytelenek, ha azok a feltételeket használó féllel szerződést kötő felet a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével méltánytalanul hátrányos helyzetbe hozzák. Méltánytalanul hátrányos bánásmód lehet az is, ha a rendelkezés nem világos és érthető.

(2) Kétség esetén méltánytalanul hátrányos bánásmód feltételezendő, amennyiben valamely rendelkezés

1. nem egyeztethető össze azon törvényi szabályozásnak valamely lényeges alapgondolatával, amelytől eltér, vagy

2. a szerződés jellegéből fakadó lényeges jogokat vagy kötelezettségeket oly módon korlátoz, hogy a szerződés céljának elérését veszélyezteti.

(3) Az (1) és a (2) bekezdés, valamint a 308. és 309. § csak az általános szerződési feltételekben szereplő olyan rendelkezésekre vonatkozik, amelyek a jogszabályoktól eltérő vagy azokat kiegészítő szabályozást tartalmaznak. Más rendelkezések az (1) bekezdés első mondatával összefüggésben értelmezett második mondata alapján minősülhetnek érvénytelennek."

11 A BGB 309. §-a szerint:

„Még ha megengedett is a jogszabályi rendelkezésektől való eltérés, az általános szerződési feltételekben szereplő [következő] rendelkezések érvénytelenek [:]

[…]

9. olyan szerződéses jogviszony esetén, amely rendszeres áruszállítást, rendszeres szolgáltatásnyújtást vagy rendszeres munkavégzést foglal magában,
   a) a másik szerződő felet két évnél hosszabb időre kötelező szerződéses időszak,
   b) a másik szerződő felet kötelező szerződéses jogviszony hallgatólagos meghosszabbítása, kivéve, ha a szerződéses jogviszonyt határozatlan időre hosszabbítják meg, és a másik szerződő fél jogosult a meghosszabbított szerződést legfeljebb egy hónapos felmondási idővel bármikor felmondani,

[…]"

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

12 A fogyasztóvédelmi szervezet abbahagyásra való kötelezés iránti keresetet nyújtott be a Landgericht Düsseldorfhoz (düsseldorfi regionális bíróság, Németország) a Vodafone-nal szemben arra hivatkozva, hogy ez utóbbi állítólag megsértette a nemzeti fogyasztóvédelmi szabályozást az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben említett 1. és 2. sz. ügyfelekhez hasonló meglévő ügyfelekkel szemben.

13 Ez utóbbi ügyfelek mindegyike határozott idejű első szerződést kötött a Vodafone-nal. 2018-ban, a szerződéseik lejárta előtt mindkét ügyfél módosítani kívánta előfizetésének tarifáját annak érdekében, hogy magasabb havidíj fizetése mellett lehetőséget kapjon arra, hogy alacsonyabb áron vásároljon új mobiltelefont.

14 E célból az 1. sz. ügyfél aláírta az első szerződésének módosítását, amelyben az szerepelt, hogy „új szerződésről" van szó, amelyet „a kötelezettségvállalási időtartam lejárta előtt" kötöttek meg, és hogy az első szerződés kötelezettségvállalási időtartamának lejártát követő első napon új 24

hónapos kötelezettségvállalási időtartam kezdődik. Ez az ügyfél azonnal megkapta a megállapodás szerinti mobiltelefont, és a Vodafone azonnal az e módosításban előírt új tarifát alkalmazta.

15 A 2. sz. ügyfél a maga részéről aláírt egy „Szerződéshosszabbítás” című dokumentumot, amelyben 26 hónapos kötelezettségvállalási időtartamot határoztak meg. E tekintetben a Vodafone közölte ezen ügyféllel, hogy az általa aláírt és még le nem járt eredeti szerződés hátralévő időtartamát hozzá kell adni a 24 hónapos minimális szerződési időtartamhoz.

16 Az abbahagyásra való kötelezés iránti keresete alátámasztására a fogyasztóvédelmi szervezet arra hivatkozott, hogy a jelen ítélet 14. és 15. pontjában leírt kereskedelmi gyakorlat következtében a fogyasztókat a szerződés 24 hónapnál hosszabb ideig kötelezte, ami sérti a TKG 43b. §-ának első mondatát, és mindenesetre a BGB 309. §-a 9. pontjának a) alpontját. A Vodafone azzal érvelt, hogy ez a kereskedelmi gyakorlat kizárólag a szerződések közös megegyezéssel történő meghosszabbítását érinti, és nem tartozik e rendelkezések hatálya alá.

17 A Landgericht Düsseldorf (düsseldorfi regionális bíróság) részben helyt adott e keresetnek, megállapítva, hogy bár a vitatott kereskedelmi gyakorlat nem ellentétes a fent említett rendelkezésekkel, mivel ez utóbbiak kizárólag az első szerződések időtartamára vonatkoznak, nem pedig olyan későbbi szerződések időtartamára, mint amelyek a szerződésmódosítás és a jelen ítélet 14. és 15. pontjában említett dokumentumok aláírásából következnek, az 1. sz. és a 2. sz. ügyfelekkel kötött megállapodások a BGB 307. §-át sértő általános szerződési feltételeket tartalmaztak.

18 Az alapeljárás felei fellebbezést nyújtottak be ezen ítélettel szemben az Oberlandesgericht Düsseldorfhoz (düsseldorfi regionális felsőbíróság, Németország), amely a kérdést előterjesztő bíróság. Ez utóbbi helyt adott a fogyasztóvédelmi szervezet fellebbezésének, és elutasította a Vodafone fellebbezését azzal az indokkal, hogy az abbahagyásra kötelezés iránti keresettel érintett kereskedelmi gyakorlat ténylegesen ellentétes az uniós jog fényében értelmezett fenti nemzeti rendelkezésekkel.

19 Ezt az ítéletet hatályon kívül helyezte a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország), amely visszautalta az ügyet a kérdést előterjesztő bíróság elé, mivel úgy ítélte meg, hogy a jogvita tényállását nem állapították meg kellő pontossággal.

20 Az e jogvitában ismételten eljáró kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a szerződésmódosításnak és az 1., illetve a 2. sz. ügyfél által aláírt dokumentumnak az aláírásuk időpontjától kell hatályba lépnie, és azokat ezen időpontoktól kezdve kell végrehajtani.

21 Márpedig e bíróság arra keresi a választ, hogy hogyan kell értelmezni a TKG 43b. §-ának első mondatában szereplő „kezdeti kötelezettségvállalási időtartam” fogalmát, amelynek hatálya Németországban vitatott.

22 Az első álláspont szerint e fogalom kizárólag az ügyfelek és a hírközlési szolgáltatók között létrejött első szerződésekre vonatkozik. Következésképpen, az egyetemes szolgáltatási irányelv 30. cikkének (5) bekezdésében előírt időbeli korlátozás nem alkalmazandó az ilyen szerződések akár hallgatólagos, akár az ugyanezen felek között létrejött új megállapodásból eredő meghosszabbítására, függetlenül attól a kérdéstől, hogy e meghosszabbítások a szerződési feltételek módosítását eredményezik-e.

23 A kérdést előterjesztő bíróság által képviselt második álláspont szerint a „kezdeti kötelezettségvállalási időtartam” alatt valamennyi kötelezettségvállalási időtartamot érteni kell, azzal, hogy a fogyasztónak minden esetben lehetőséget kell biztosítani arra, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv szerinti 24 hónapot meg nem haladó szerződéses időszak lejártakor megszüntesse a szerződést. E tekintetben először is az ilyen értelmezés összhangban van a 2009/136 irányelv (47) preambulumbekezdésében foglalt célkitűzéssel, amely arra irányul, hogy lehetővé tegye a fogyasztó számára, hogy a „versenykörnyezet nyújtotta előnyök teljes mértékű kihasználása érdekében” észszerű szerződéses minimumidőtartam lejártával megszüntesse a szerződést. Másodszor, a „kezdeti kötelezettségvállalási időtartam” fogalmának a jelen ítélet 22. pontjában említett értelmezése arra vezet, hogy az első szerződések felei között létrejött későbbi szerződések időtartamát illetően nincsenek egyértelmű előírások. Harmadszor, ez utóbbi értelmezés különbséget tesz a szerződés egyszerű meghosszabbítása és a korábbi szerződés felmondását feltételező új szerződés megkötése között, ami az egyetemes szolgáltatási irányelv alkalmazását nemzeti fogalmaktól teszi függővé.

24 A kérdést előterjesztő bíróság szerint az egyetemes szolgáltatási irányelv 30. cikkének (5) bekezdésében szereplő „kezdeti” szónak a 2018/1972 irányelv 105. cikkének (1) bekezdéséből való elmaradását az magyarázza, hogy a határozott időre szóló szerződések automatikus meghosszabbításának kérdését immár ezen irányelv 105. cikkének (3) bekezdése szabályozza.

25 E körülmények között az Oberlandesgericht Düsseldorf (düsseldorfi regionális felsőbíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„A[z egyetemes szolgáltatási irányelv 30. cikkének (5) bekezdése értelmében vett] »kezdeti kötelezettségvállalási időtartamon« csak az eredeti szerződés futamidejét kell-e érteni, vagy az aktuális szándéknyilatkozatokon alapuló, jóval az eredeti szerződés lejárta előtt megkötött és hatályba lépett szerződéshosszabbítást is, ha az az eredeti szerződéshez képest a vállalkozó és az ügyfél részéről módosított [kötelezettségeket] tartalmaz?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

26 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv 30. cikkének (5) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az e rendelkezésben szereplő „kezdeti kötelezettségvállalási időtartam” fogalma kiterjed mind a fogyasztó és az elektronikus hírközlési szolgáltató között létrejött első szerződés, mind pedig az ugyanezen felek között létrejött későbbi szerződés időtartamára, így e későbbi szerződés nem írhat elő 24 hónapot meghaladó kötelezettségvállalási időtartamot, még akkor sem, ha az az első szerződés lejárta előtt jött létre és lépett hatályba.

27 Elöljáróban meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az időközben a 2018/1972 irányelvvel hatályon kívül helyezett és felváltott egyetemes szolgáltatási irányelv időbeli hatálya folytán alkalmazandó az alapeljárásra. E tekintetben többek között megjegyzi, hogy az e jogvitára alkalmazandó nemzeti jognak megfelelően az alapeljárás felperese által benyújtotthoz hasonló keresetnek csak akkor lehet helyt adni, ha a vitatott kereskedelmi gyakorlat az ilyen kereset alapjául szolgáló tényállás idején jogellenes volt. Márpedig a jelen ügyben e tényállás a 2018/1972 irányelv hatálybalépése előtt valósult meg, így az alapügyben szóban forgó kereskedelmi gyakorlatot az egyetemes szolgáltatási irányelvre tekintettel kell értékelni.

28 E tekintetben elegendő emlékeztetni arra, hogy kizárólag a nemzeti bíróságok feladata azon ténybeli és jogszabályi háttér meghatározása, amelybe az általuk feltett kérdések illeszkednek (2022. március 25-i IP és társai [Az alapügy tényállása valóságtartalmának megállapítása] végzés, C-609/21, EU:C:2022:232, 21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ami a nemzeti jogrend rendelkezéseinek értelmezését illeti, a Bíróságnak főszabály szerint az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban foglalt minősítésre kell hagyatkoznia. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel valamely tagállam belső jogának értelmezésére (2023. december 5-i Deutsche Wohnen ítélet, C-807/21, EU:C:2023:950, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

29 E megfontolásokra tekintettel kell az egyetemes szolgáltatási irányelv 30. cikkének (5) bekezdését értelmezni.

30 E tekintetben először is e rendelkezés szövegét illetően meg kell állapítani, hogy annak spanyol, német, görög, angol és francia nyelvi változatából arra lehet következtetni, hogy a nőnemben szereplő „kezdeti” melléknév nem a „szerződéseket” vagy a „kötelezettségvállalást”, hanem a „kötelezettségvállalási időtartamot” minősíti, ami azt jelenti, hogy az uniós jogalkotónak nem állt szándékában különbséget tenni az első szerződések és az ugyanezen felek között létrejött későbbi szerződések között. Mindazonáltal e rendelkezés más nyelvi változatai, mint például az olasz és a portugál nyelvi változat, értelmezhetők úgy, hogy azok csak a „kezdeti kötelezettségvállalás”, vagyis lényegében az érintett felek által megkötött első szerződés tekintetében írják elő a 24 hónapot meg nem haladó kötelezettségvállalási időtartamra vonatkozó követelményt.

31 Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az uniós jog rendelkezéseit egységesen kell értelmezni és alkalmazni az Unió valamennyi nyelvén készült változatok figyelembevételével, és e különböző változatok eltérése esetén az érintett rendelkezést azon szabályozás általános rendszerére és céljára tekintettel kell értelmezni, amelynek az a részét képezi (2023. január 17-i Spanyolország kontra Bizottság ítélet, C-632/20 P, EU:C:2023:28, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

32 E tekintetben másodszor meg kell állapítani, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv 30. cikke (5) bekezdésének olyan értelmezése, amely szerint nem lehet különbséget tenni az első szerződés és az azt követő, ugyanazon felek között létrejött szerződés között, megfelel ezen irányelv céljának.

33 Amint ugyanis magából az egyetemes szolgáltatási irányelv 30. cikkének címéből és a 2019/136 irányelv (47) preambulumbekezdéséből kitűnik, e 30. cikk fő célja, hogy megkönnyítse a fogyasztók számára a tájékozott szolgáltatóváltást, amennyiben ez érdekükben áll, a versenykörnyezet nyújtotta előnyök e fogyasztók általi teljes mértékű kihasználása érdekében. Márpedig az említett 30. cikk olyan értelmezése, amely szerint a „kezdeti kötelezettségvállalási időtartam” kifejezés csak az érintett felek által kötött első szerződésekre vonatkozik, az ugyanazon felek között létrejött későbbi szerződésekre azonban nem, azzal a következménnyel jár, hogy potenciálisan hosszú időn keresztül megnehezíti az említett fogyasztók szolgáltatóváltását, és így adott esetben megfosztja őket attól a lehetőségtől, hogy az érintett területen teljes mértékben kihasználják a versenykörnyezet nyújtotta előnyöket.

34 Közelebbről, egyrészt, bár kétségtelenül megállapítható, hogy a fogyasztó azzal a döntésével, hogy új szerződést köt ugyanazon szolgáltatóval, bizalmat tanúsít e szolgáltató iránt, ez a fenti célra tekintettel nem járhat azzal a következménnyel, hogy megakadályozza e fogyasztót a szolgáltatóváltásban, amennyiben számára vonzóbb ajánlatot kap.

35 Másrészt az „egyetemes szolgáltatási” irányelv (2) és (30) preambulumbekezdéséből lényegében kitűnik, hogy a fenti irányelv egyik célját a fogyasztók védelme képezi. Márpedig, bár a fogyasztó, amikor az első szerződéses időszak végén úgy dönt, hogy új kötelezettségvállalást tesz ugyanazzal a szolgáltatóval szemben, minden bizonnyal rendelkezik bizonyos tapasztalatokkal a másik szerződő fél kereskedelmi gyakorlatáról, e tapasztalatok irrelevánsnak bizonyulhatnak, ha az új kötelezettségvállalás mindkét fél részéről az első szerződésben foglaltaktól eltérő jellegű szolgáltatásokat tartalmaz. Így a fogyasztót megillető védelem szintje nem lehet alacsonyabb abban az esetben, ha a fogyasztó hozzájárul a szolgáltatóval kötött szerződés módosításához, mint amikor új szolgáltatóval első alkalommal köt ilyen szerződést.

36 Ez még inkább igaz az alapügyben szóban forgóhoz hasonló helyzetben, amikor az érintett felek által kötött későbbi szerződés az e felek által kötött első szerződéshez képest olyan lényeges feltételeket érintő módosításokat tartalmaz, mint például az érintett szolgáltatások díjszabására, tartalmára vagy jellegére vonatkozó feltételek.

37 Kétségtelen, hogy – amint az a 2009/136 irányelv (47) preambulumbekezdéséből kitűnik – az olyan jogi, műszaki vagy gyakorlati akadályok felszámolása, amelyek megnehezíthetik a fogyasztók számára, hogy szolgáltatót váltsanak, nem terjed odáig, hogy megakadályozza az észszerű szerződéses minimumidőtartam előírását a az e fogyasztókkal kötött szerződésekben. Mindazonáltal a 2002/22 irányelv 30. cikke (5) bekezdésének olyan értelmezése, amely lehetővé teszi a szolgáltató számára, hogy a valamely előfizetőjével kötött új szerződésben a fenti rendelkezésben előírt maximális kötelezettségvállalási időtartamnál hosszabb időtartamot írjon elő, nem tekinthető összeegyeztethetőnek az uniós jogalkotó által követett célokkal, amely jogalkotó e rendelkezéssel olyan időbeli korlátozást írt elő, amely nem léphető túl.

38 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv 30. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben szereplő „kezdeti kötelezettségvállalási időtartam” fogalma kiterjed mind a fogyasztó és az elektronikus hírközlési szolgáltató között létrejött első szerződés, mind pedig az ugyanezen felek között létrejött későbbi szerződés időtartamára, így e későbbi szerződés nem írhat elő 24 hónapot meghaladó kötelezettségvállalási időtartamot, még akkor sem, ha az az első szerződés lejárta előtt jött létre és lépett hatályba.

A költségekről

39 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

A 2009. november 25-i 2009/136/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló, 2002. március 7-i 2002/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (Egyetemes szolgáltatási irányelv) 30. cikkének (5) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

az e rendelkezésben szereplő „kezdeti kötelezettségvállalási időtartam” fogalma kiterjed mind a fogyasztó és az elektronikus hírközlési szolgáltató között létrejött első szerződés, mind pedig az ugyanezen felek között létrejött későbbi szerződés időtartamára, így e későbbi szerződés nem írhat elő 24 hónapot meghaladó kötelezettségvállalási időtartamot, még akkor sem, ha az az első szerződés lejárta előtt jött létre és lépett hatályba.

Aláírások